

Zakon o splošnem upravnem postopku /ZUP/**(pristojnosti in naloge pokrajine z uvodnimi pojasnili)**

(osnutek)

K a z a l o:

1	Pregled pristojnosti in nalog pokrajine po Zakonu o splošnem upravnem postopku/ZUP/	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/	2
1.2.1	Akti pokrajinskega sveta po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/ ..	2
1.3	Pristojnosti in naloge predsednika pokrajine po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/.....	2
1.3.1	Akti predsednika pokrajine po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/	2
1.4	Pristojnosti in naloge pokrajinske uprave po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/	3
1.4.1	Akti pokrajinske uprave po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/ ..	3
2	Ocena finančnih in drugih posledic izvajanja določil Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/.....	3
3	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam pokrajine	3
3.1	Upravni postopek	3
3.2	Javno pooblastilo.....	4
3.3	Organi samoupravnih lokalnih skupnosti	4
3.4	Stvarna in krajevna pristojnost	5
3.5	Spor o pristojnosti	6
3.6	Načelo zakonitosti in prosti preudarek	6
2.7	Pravna pomoč med organi.....	7
3.9	Vloge	7
3.10	Stroški postopka	8
3.11	Izvajanje ZUP-a.....	8
	Ključne besede	8
	Uporabljene kratice	8
	Literatura	9
	Viri	9

1 Pregled pristojnosti in nalog pokrajine po Zakonu o splošnem upravnem postopku/ZUP/**1.1 Pravna podlaga**

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a		1
tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o splošnem upravnem postopku /ZUP/ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13		2, 3
tč.	podrejeni predpisi	določba	pojasnilo
1.1.1	Uredba o upravnem poslovanju Uradni list RS, št. 9/18		
1.1.2	Uredba o izobrazbi in strokovnem izpitu za vodenje in odločanje v upravnem postopku		

- Uradni list RS, št. 12/13
- 1.1.3 **Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku** 26
Uradni list RS, št. 18/03, 7/06
- 1.14 **Pravilnik o stroških v upravnem postopku**
Uradni list RS, št. 86/05
- 1.2 Pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/**

tč.	pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Z odlokom podeli javno pooblastilo za vodenje postopka in odločanje v upravnih zadevah iz izvirne pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti.	1. člen	4, 5, 6, 7
2	V odloku, ki vsebuje pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, določi namen in obseg pooblastila.	6. člen	18, 19
3	Izdaja odločbe v upravnih zadevah iz svoje pristojnosti.	29. člen	10
4	Izbere člana pokrajinskega sveta, ki vodi postopek do izdaje odločbe v upravni zadevi iz pristojnosti pokrajinskega sveta.	29. člen	10
5	Pooblasti uradno osebo za vodenje postopka do izdaje odločbe v upravni zadevi iz pristojnosti pokrajinskega sveta.	29. člen	10
6	S sklepom odloči o izločitvi predsednika pokrajine.	38. člen*	21

* Predlagana sprememba in dopolnitev zakona.

1.2.1 Akti pokrajinskega sveta po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/

tč.	akti pokrajinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Odlok o podelitvi javnega pooblastila za vodenje postopka in odločanje v upravnih zadevah iz izvirne pristojnosti pokrajine.	1. člen	4, 5, 6, 7
2	Sklep o imenovanju člana pokrajinskega sveta, ki vodi postopek do izdaje odločb v upravni zadevi iz pristojnosti pokrajinskega sveta.	29. člen	10
3	Pooblastilo uradni osebi za vodenje postopka do izdaje odločbe v upravni zadevi iz pristojnosti pokrajinskega sveta.	29. člen	10
4	Sklep o izločitvi predsednika pokrajine.	38. člen*	21

* Predlagana sprememba in dopolnitev zakona.

1.3 Pristojnosti in naloge predsednika pokrajine po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/

tč.	pristojnosti in naloge predsednika pokrajine	določba	pojasnilo
1	Odloča o pritožbi zoper odločbo, ki jo je na prvi stopnji izdala uprava samoupravne lokalne skupnosti v upravni zadevi iz izvirne pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti, in o pritožbi zoper odločbo, ki jo izda nosilec javnih pooblastil na podlagi predpisa pokrajinskega sveta.	(1.2) 67. člen 233.člen	8
2	Odloča v sporih o pristojnosti: • med organi pokrajine; • med nosilci javnih pooblastil, ki imajo javno pooblastilo na podlagi predpisa pokrajine in • med nosilci javnih pooblastil, ki imajo javno pooblastilo na podlagi predpisa pokrajine in organi pokrajine.	26. člen*	15
3	Za vodenje posameznih dejanj v postopku na drugi stopnji lahko pooblasti zaposlenega v upravi samoupravne lokalne skupnosti (pokrajinske uprave).	30. člen*	9
4	S sklepom odloči o izločitvi direktorja pokrajinske uprave.	38. člen*	21
5	Sklené pisni dogovor o uporabi informacijskega sistema za sprejem vlog.	63. člen	22

* Predlagana sprememba in dopolnitev zakona.

1.3.1 Akti predsednika pokrajine po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/

tč.	akti predsednika pokrajine	določba	pojasnilo
1	Pooblastilo zaposlenemu v pokrajinski upravi za vodenje posameznih dejanj v postopku na drugi stopnji.	30. člen*	15
2	Sklep o izločitvi direktorja pokrajinske uprave.	38. člen*	21

* Predlagana sprememba in dopolnitev zakona.

1.4 Pristojnosti in naloge pokrajinske uprave po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/

tč.	pristojnosti in naloge pokrajinske uprave	določba	pojasnilo
1	Odloča v upravnih zadevah iz lastne pristojnosti na prvi stopnji.	17. člen (1.2)	8
2	Če zakon ne določa drugače, odloča v upravnih zadevah iz prenesene državne pristojnosti na pokrajino na prvi stopnji.	67. člen 17. člen	8
3	Zaproši za pravno pomoč.	33. člen	20
4	Direktor pokrajinske uprave s sklepom odloči o izločitvi uradnih oseb uprave samoupravne lokalne skupnosti.	38. člen	
5	Na zahtevo vložnika, na podlagi njegovih navedb, izpolni predpisan ali drugače pripravljen obrazec vloge, razen obrazcev vlog v zvezi z javnimi razpisi.	2/65. člen	23
6	Vodi evidenco o podatkih, ki se nanašajo na reševanje upravnih zadev.	2/322. člen	26

1.4.1 Akti pokrajinske uprave po Zakonu o splošnem upravnem postopku /ZUP/

tč.	akti pokrajinske uprave	določba	pojasnilo
1	Sklep o izločitvi uradne osebe pokrajinske uprave.	38. člen	
2	Ocena finančnih in drugih posledic izvajanja določil Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/		

Izvajanje določil Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ ima finančne posledice za državni proračun v okviru prerazporeditve finančnih sredstev med državo in pokrajino v sorazmerju z decentraliziranimi pristojnostmi.

Okvirna ocena sredstev za financiranje pristojnosti in nalog po določilih Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ znaša ... EUR.

3 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam pokrajine

- 1 Ustava RS** v 120. členu (organizacija in delo uprave) določa, da opravljajo upravni organi svoje delo samostojno v okviru in na podlagi Ustave in zakonov. Proti odločitvam in dejanjem upravnih organov in nosilcev javnih pooblastil je zagotovljeno sodno varstvo pravic in zakonitih interesov državljanov in organizacij.

3.1 Upravni postopek

- 2** V veljavni pravni ureditvi ločimo splošni upravni postopek in posebne upravne postopke. Za splošni upravni postopek je značilno: • da velja za odločanje v upravnih zadevah na najrazličnejših (vseh) upravnih področjih (ne glede na to, kateri materialni predpis se uporabi); • da velja za vse organe, ki odločajo o konkretni upravni zadevi, torej ne glede na to, kateri organ odloča o upravni zadevi (prvostopenjski, drugostopenjski, državni upravni organ, organ samoupravne lokalne skupnosti, nosilec javnega pooblastila ...).

- 3** Pravila splošnega upravnega postopka vsebuje **Zakon o splošnem upravnem postopku /ZUP/**, ki določa, da morajo po ZUP-u postopati upravni in drugi državni organi, organi samoupravnih

lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, kadar v upravnih zadevah¹, neposredno uporabljajoč predpise, odločajo o pravicah obveznostih ali pravnih koristih, pravnih oseb in drugih strank.

3.2 Javno pooblastilo

- 4 Javno pooblastilo pomeni prenos nalog državne uprave na organizacije in posameznike izven organizacijske strukture državne uprave. Osnovna pravna podlaga za javno pooblastilo je 121. člen **Ustave RS**, ki določa, da lahko 'z zakonom ali na njegovi podlagi pravne ali fizične osebe dobijo javno pooblastilo za opravljanje določenih nalog državne uprave.«² Konstitutivni znak javnega pooblastila je prenos izvajanja upravnih nalog na nedržavne organizacije (ali posameznike). Prenos nalog državne uprave je možen v različnih oblikah: izdajanje splošnih aktov, odločanje v posamičnih zadevah v upravnem postopku oz. izvajanje drugih pooblastil (vodenje uradne evidence, izdaja potrdil, nadzor ipd.). Bistveno pri tem je, da nosilci javnih pooblastil nastopajo v odnosu do posameznih strank v postopkih kot organi državne uprave.
- 5 Javno pooblastilo se lahko v skladu s slovensko ustavo prenese le z zakonom, kar pomeni, da uprava ne prenaša nalog sama, temveč njene naloge delegira državni zbor; v izvirnih pristojnostih lokalnih skupnosti pa se javno pooblastilo podeli z odlokom pokrajinskega sveta. Navedeno izhaja tudi iz določila drugega odstavka 1. člena ZUP-a, po katerem se javno pooblastilo za vodenje postopka in odločanje v upravnih zadevah iz izvirne pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti podeli z odlokom sveta samoupravne lokalne skupnosti.
- 6 Na tem mestu moramo opomniti, da se javno pooblastilo zaradi javnega interesa ne more podeljevati vseprek, temveč se "zaupa" oz. "poveri". Zato mora obstajati utemeljenost in legitimnost vzroka zaupanja javnega pooblastila, ki se formalnopravno izrazi z ustavno zahtevo prenosa nalog državne uprave le z zakonom (oz. na podlagi zakona oz. z odlokom). Ker ima država ali samoupravna lokalna skupnost monopol za izvrševanje oblasti, je mogoče oblastne naloge zaupati kot javno pooblastilo le takrat, kadar je to nujno, lahko z vidika neodvisnosti ali potrebe po samoregulaciji v obliki ustanovitve osebe javnega prava, ki bo te naloge izvajala v celoti, ali za izvrševanje temeljne naloge pooblaščenega subjekta. V drugem primeru mora biti avtoritativna naloga, ki je vsebina javnega pooblastila, tako tesno povezana s temeljno nalogo nosilca javnega pooblastila, da je brez javnega pooblastila ni mogoče izvajati. Govorimo o načelu koneksitete javnega pooblastila. Pri neoblastnih nalogah tako tesna povezanost ni potrebna, pač pa je običajni in hkrati nujni razlog prenosa zadevnih nalog, da jih pooblaščen organizacija izvaja bolj učinkovito ali ekonomično, tako za upravo kot celoto kot seveda predvsem za uporabnike javnih storitev.
- 7 Ob navedenem pa moramo še opomniti, da za odlok, s katerim se podeli javno pooblastilo, veljajo enaka pravila in vsebina kot za zakon o prenosu državnih pristojnosti. Mora pa odlok imeti specialno pooblastilo v zakonu, tudi če gre za zaupanje upravnih nalog, ki po ustavi sodijo v izvirno pristojnost lokalnih skupnosti (tako specialno pooblastilo terja tudi zgoraj omenjeni drugi odstavek 1. člena ZUP). Gre za restriktivno tolmačenje besedila ustave, ki govori o prenosu nalog le z zakonom. Glede na izvirne pristojnosti lokalnih skupnosti in sploh naravo in vsebino lokalne samouprave gre pri tem praviloma za javna pooblastila, tesno povezana z opravljanjem lokalnih javnih služb (predvsem na področju gospodarske infrastrukture, pa tudi t.i. družbenih dejavnosti) (Kovač, 2007: 1-16).

3.3 Organi samoupravnih lokalnih skupnosti

- 8 Organi samoupravnih lokalnih skupnosti so: • pokrajinski svet, • predsednik pokrajine; • pokrajinska uprava. V skladu z določilom 47. člena osnutka Zakona o pokrajinah /ZPok/ pokrajinski upravni organi odločajo s posamičnimi akti o upravnih zadevah iz izvirne pristojnosti in upravnih zadevah iz prenesene državne pristojnosti. O pritožbah zoper posamične upravne akte pokrajinskih upravnih organov in nosilcev pokrajinskih javnih pooblastil, izdane v okviru izvirne pokrajinske pristojnosti, odloča predsednik pokrajine. O pritožbah zoper posamične upravne akte pokrajinskih upravnih organov o upravnih zadevah iz prenesene državne pristojnosti, odločajo stvarno pristojna ministrstva. Po določbah 17. člena ZUP-a je za odločanje v upravnih zadevah iz prenesene državne

¹ Upravno zadevo definiramo kot vsak posamezen primer odločanja o pravici, obveznosti ali pravni koristi fizične ali pravne osebe oziroma druge stranke z nekega področja upravnega prava. Po ZUP-u se šteje, da gre za upravno zadevo: - če je s predpisom določeno, da organ v neki zadevi vodi upravni postopek, odloča v upravnem postopku ali izda upravno odločbo oziroma - če to zaradi varstva javnega interesa izhaja iz narave zadeve (2. člen ZUP).

² Zadevno besedilo velja od junija 2006 (Uradni list RS, št. 68/06), pred tem je 121. člen Ustave RS določal: »Z zakonom lahko samoupravne skupnosti, podjetja in druge organizacije ter posamezniki dobijo javno pooblastilo za opravljanje nekaterih funkcij državne uprave.«

pristojnosti na samoupravno lokalno skupnost na prvi stopnji pristojna uprava samoupravne lokalne skupnosti, če zakon ne določa drugače, o pritožbah zoper te posamične akte pa odloča pristojni državni organ, ki ga določa zakon.

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/

Prvi odstavek 233. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:

'(1) O pritožbi zoper odločbo, ki jo je na prvi stopnji izdala uprava samoupravne lokalne skupnosti v upravni zadevi iz izvirne pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti, in o pritožbi zoper odločbo, ki jo izda nosilec javnih pooblastil na podlagi predpisa sveta samoupravne lokalne skupnosti, odloča župan oziroma predsednik pokrajine.'

- 9 V tej zvezi moramo še opomniti, da v upravni zadevi, za katero je pristojen monokratičen (individualno voden) organ (predsednik pokrajine, pokrajinska uprava), izda odločbo v upravnem postopku njegov predstojnik (predsednik pokrajine, direktor pokrajinske uprave), če ni s predpisi o organizaciji tega organa ali z drugimi predpisi določeno drugače. Predstojnik pa lahko za odločanje v upravnih zadevah iz določene vrste zadev pooblasti drugo osebo, pri tem pa pooblastilo za odločanje obsega tudi pooblastilo za vodenje postopka pred odločitvijo. (28. člen) Ob navedenem moramo opomniti še na določilo 30. člena ZUP, po katerem lahko predstojnik organa pooblasti drugo osebo, zaposleno pri istem organu za vodenje posameznih dejanj v postopku pred izdajo odločbe. Predsednik pokrajine pa lahko za vodenje posameznih dejanj v postopku na drugi stopnji pooblasti zaposlenega v občinski upravi. Pri tem moramo opomniti, da morata predstojnik organa oziroma predsednik pokrajine, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev za vodenje postopka, pooblastiti uradno osebo, ki te pogoje izpolnjuje.

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/

30. člen Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:

'(1) Predstojnik organa lahko pooblasti drugo osebo, zaposleno pri istem organu, za vodenje posameznih dejanj v postopku pred izdajo odločbe.

(2) Župan oziroma predsednik pokrajine lahko pooblasti za vodenje posameznih dejanj v postopku na drugi stopnji zaposlenega v upravi samoupravne lokalne skupnosti.

(3) Če v pooblastilu ni omejitev, ima uradna oseba pravico opravljati vsa dejanja v postopku, razen pravice izdajati odločbe in take sklepe, s katerimi se konča postopek.

(4) Če predstojnik organa oziroma župan ali predsednik pokrajine ne izpolnjuje pogojev za vodenje postopka, lahko postopek do izdaje odločbe vodi samo uradna oseba, ki te pogoje izpolnjuje.'

- 10 Pri kolegijskih organih (pokrajinskem svetu) pa izdaja odločbe v upravnih zadevah sam kolegijski organ, če ni z zakonom ali predpisom pokrajinskega sveta določeno, da izdaja odločbe v upravnem postopku predsednik kolegijskega sveta. Kadar je za odločanje v upravni zadevi pristojen pokrajinski svet, vodi postopek do izdaje odločbe njegov član, ki ga določi pokrajinski svet. Uradna oseba pokrajinskega sveta pa mora izpolnjevati pogoje za vodenje postopka, v primerih, da take osebe v pokrajinskem svetu ni, pa vodi postopek do izdaje odločbe uradna oseba, ki izpolnjuje pogoje in jo kolegijski organ za to pooblasti. (29. člen ZUP)

3.4 Stvarna in krajevna pristojnost

- 11 S predpisi je določeno, kateri organ, v katerih zadevah in na katerem območju je pooblaščen za odločanje v posamezni upravni zadevi - določena je torej pristojnost³. S pristojnostjo se določata področje dela in območje delovanja organa, zato ločimo med stvarno in krajevno pristojnostjo.
- 12 **Stvarna pristojnost** opredeljuje, v katerih upravnih zadevah, to je po vsebini določenih zadevah sme oziroma mora posamezni organ opravljati predpisane naloge (voditi postopek in odločiti). Za odločanje v upravnih zadevah se ta pristojnost določa s predpisi, ki urejajo posamezno upravno področje (materialni predpisi) ali določajo organizacijo in delovno področje posameznega organa (organizacijski predpisi).

³ Pristojnost je skupek pooblastil in dolžnosti, ki jih za postopanje posameznih organov predpisujejo zakoni. Pristojnost je pooblastilo, ki izhaja iz predpisov in daje določenemu organu pravico in dolžnost, da odloča v konkretni upravni zadevi.

- 13** Stvarno pristojnost pokrajinskih organov za odločanje v upravnih zadevah je v ZUP-u urejena tako, da je: • za odločanje o upravnih zadevah iz izvirne pristojnosti pokrajine na prvi stopnji pristojna pokrajinska uprava, če zakon ne določa drugače (o pritožbah v teh zadevah odloča predsednik pokrajine); • za odločanje o upravnih zadevah iz prenesene pristojnosti države na pokrajino pa na prvi stopnji odloča pristojna pokrajinska uprava, če zakon ne določa drugače (na drugi stopnji pa je za odločanje v teh zadevah pristojno ustrezno stvarno pristojno ministrstvo) (17. člen ZUP).
- 14** **Krajevna pristojnost** pa pove, na katerem območju sme oziroma mora posamezni organ delovati oziroma odločati in opravljati druge predpisane naloge. Sam ZUP določa, da se krajevna pristojnost samoupravnih lokalnih skupnosti določa po predpisih o teritoriju samoupravnih lokalnih skupnosti⁴ ter po predpisih o organizaciji posameznih organov (15. člen ZUP). V tej zvezi moramo opomniti, da mora organ pokrajine opravljati uradno delo v mejah svojega območja. Če pa bi bilo nevarno odlašati z uradnim dejanjem, ki bi ga bilo treba opraviti izven območja organa, ga sme opraviti organ tudi izven svojega območja. To pa mora takoj sporočiti organu, na katerega območju je dejanje opravil. Taka dejanja lahko opravi državni organ v razmerju do organa pokrajine in obratno (25. člen ZUP).

3.5 Spor o pristojnosti

- 15** Spor o pristojnosti je spor o tem, kateri organ naj odloči v konkretni in posamezni upravni zadevi. ZUP vsebuje določila o tem, kateri organi in v katerih primerih odločajo v sporih o pristojnosti. Tako je za odločanje o sporih o pristojnosti med državnim organom in organi samoupravnih lokalnih skupnosti ter za odločanje o sporih med organi samoupravnih lokalnih skupnosti pristojno Ustavno sodišče RS (26. člen ZUP).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/

Peti odstavek 26. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:
'(5) Župan oziroma predsednik pokrajine odloča v sporih o pristojnosti:

- 1. med organi iste lokalne skupnosti;*
- 2. med nosilci javnih pooblastil, ki imajo javno pooblastilo na podlagi predpisa lokalne skupnosti;*
- 3. med nosilci javnih pooblastil iz prejšnje alineje in organi samoupravnih lokalnih skupnosti.'*

Šesti odstavek 26. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:
'(6) Minister, pristojen za upravo, odloča o sporih iz pristojnosti med županom oziroma predsednikom pokrajine in svetom iste samoupravne lokalne skupnosti.'

- 16** Predlog za odločanje v sporu o pristojnosti poda organ, ki se je zadnji izrekel, da ni pristojen, oziroma organ, ki meni, da je drug organ prevzel njegovo pristojnost.
- 17** O sporu o pristojnosti pa pristojni organ odloči s sklepom.

3.6 Načelo zakonitosti in prosti preudarek

- 18** V zvezi z načelom zakonitosti, ki je temeljno načelo naše pravne ureditve (Ustava RS ima posebno poglavje o ustanovitvi in zakonitosti - VII poglavje, členi 153. do 159), je za področje upravnega postopka najpomembnejše določilo četrtega odstavka 153. člena Ustave RS, po kateri morajo biti posamični akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu. Ob navedenem lahko v Ustavi RS zasledimo tudi druge določbe, ki neposredno ali posredno utemeljujejo načelo vezanosti uprave na zakon. Tak je v drugem odstavku 120. člena Ustave RS določeno, da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno in v okviru in na podlagi ustave in zakonov, v tretjem odstavku istega člena pa, da je proti odločitvam in dejanjem upravnih organov in nosilcev javnih pooblastil zagotovljeno sodno varstvo pravic in zakonitih interesov državljanov in organizacij. Vezanost uprave na ustavo in zakon posredno določajo tudi ustavne določbe o pravni državi (2. člen Ustave RS), o delitvi oblasti (3. člen Ustave RS), o varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin (5. člen), o načelu enakosti (14. člen Ustave RS), enakem varstvu pravic (22. člen Ustave RS), o pravici do sodnega varstva (23. člen Ustave RS) in pravici so pravnega sredstva (25. člen Ustave RS).

⁴ Območja pokrajin so določena z osnutkom Zakona o ustanovitvi pokrajin /ZUPok/.

Vežanost na pravne predpise je posebej poudarjena tudi v ZUP-u, ki določa, da organi odločajo v upravnih zadevah po zakonih, podzakonskih predpisih, predpisih samoupravnih lokalnih skupnosti in splošnih aktih, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil.

- 19 Največkrat je z materialnim predpisom vnaprej jasno predvideno oziroma določeno, kakšna mora biti odločitev glede na ugotovljeno dejansko stanje in z zakonom predpisane pogoje za pridobitev neke pravice ali naložitev obveznosti. V nekaterih primerih pa je določeno, da lahko organ odloči po prostem preudarku - diskreciji. Slednje pomeni, da lahko organ pri enakem dejanskem stanju izbere izmed več pravno enako mogočih (alternativnih) odločitev tisto, ki je po podanih okoliščinah v konkretnem primeru glede na javno korist (interes) najustreznejša, najprimernejša oziroma najsmotrnejša (v okviru tako imenovanega načela oportunitete). Na tem mestu je potrebno posebej poudariti, da je odločanje po prostem preudarku mogoče samo takrat, ko je organ za to posebej pooblaščen z materialnim predpisom. Tako mora organ v skladu z ZUP-om, v upravnih zadevah v katerih je po zakonu ali po predpisu samoupravne lokalne skupnosti upravičen odločati po prostem preudarku, izdati odločbo v mejah pooblastila v skladu z namenom, za katerega mu je pooblastilo dano. Namen in obseg pooblastila pa določa zakon ali predpis samoupravne lokalne skupnosti, ki vsebuje pooblastilo za odločanje po prostem preudarku (6. člen ZUP)

3.7 Pravna pomoč med organi

- 20 Upoštevač načela medsebojnega sodelovanja in ekonomičnosti postopka si morajo (upravni) organi pomagati med seboj tako, da dajejo drug drugemu pravno pomoč. Tako lahko za posamezna dejanja v postopku, ki jih je treba opraviti izven območja pristojnega organa, zaprosi ta organ tisti državni organ, na katerega območju je treba dejanje opraviti. Na enak način pa so si dolžni dajati pravno pomoč med seboj tudi organi samoupravnih lokalnih skupnosti. Organi samoupravnih lokalnih skupnosti lahko torej s posebnim zaprosilom zaprosijo za pomoč drug organ v navedenih primerih (33., 34. člen ZUP).

3.8 Izločitev uradne osebe

- 21 Pri uradni osebi, ki vodi oziroma odloča v upravnem postopku, včasih obstajajo okoliščine, ko se lahko utemeljeno dvomi o njeni nepristranosti in objektivnosti. V primerih, ki so predpisani z zakonom in ko uradna oseba ne sme voditi postopka ter odločati v upravni zadevi, govorimo o izločitvi uradne osebe. Po ZUP-u tako predstojnik oziroma pooblaščen uradna oseba organa ne sme odločati ali opravljati posameznih dejanj v postopku, kadar nastopijo izločitveni razlogi⁵. (38. člen ZUP).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/

Sedmi odstavek 38. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:

'(7) O izločitvi tajnika oziroma direktorja uprave samoupravne lokalne skupnosti odloča župan oziroma predsednik pokrajine.'

Osmi odstavek 38. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:

'(8) O izločitvi župana oziroma predsednika pokrajine odloča predstavniški organ samoupravne lokalne skupnosti.'

3.9 Vloge

- 22 V skladu z določilom ZUP-a se za organe državne uprave in nosilce javnih pooblastil, ki izvajajo naloge iz državne pristojnosti vzpostavi enotni informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje. Ta informacijski sistem pa lahko pod pogoji, ki jih določi vlada, na podlagi pisnega dogovora uporabljajo tudi organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo naloge iz občinske pristojnosti (63. člen ZUP).

⁵ V skladu z določilom 35. člena ZUP-a predstojnik oziroma pooblaščen uradna oseba organa ne sme odločati ali opravljati posameznih dejanj v postopku: - če je v zadevi, o kateri teče postopek, stranka, soupravičenec oziroma sozavezanec, priča, izvedenec, pooblaščenec ali zakoniti zastopnik stranke; - če je stranka ali njen zakoniti zastopnik ali pooblaščenec z njo v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vštete četrtga kolena ali če je z njo v zakonski zvezi, ali v svaštvo do vštete drugega kolena, četudi je zakonska zveza prenehala, ali če z njo živi ali je živela v izvenzakonski skupnosti; - če je skrbnik, posvojitelj, posvojenec ali rejnik stranke, njenega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca; - če je bila udeležena v postopku na prvi stopnji ali je sodelovala pri odločanju.

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku ZUP/

Četrty odstavky 63. členu Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/ se spremeni tako, da se glasi:

'(4) Pristojni organ vzpostavi za organe državne uprave in nosilce javnih pooblastil, ki izvajajo naloge iz državne pristojnosti, enotni informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje. Ta informacijski sistem lahko pod pogoji, ki jih določi vlada, na podlagi pisnega dogovora uporabljajo tudi organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo naloge iz občinske oziroma pokrajinske pristojnosti.'

- 23** Organ, ki je pristojen za sprejem vloge oziroma ustnega sporočila, je dolžan sprejeti vlogo v fizični obliki, ki se mu izroči, oziroma vzeti ustno sporočilo na zapisnik oziroma na predpisan ali drugače pripravljen obrazec in pri tem ugotoviti istovetnost vložnika, razen v primerih, ki je vložnik uradni osebi osebno znan. Na tem mestu moramo opomniti, da uradna oseba na zahtevo vložnika, na podlagi njegovih navedb, izpolni predpisan ali drugače pripravljen obrazec vloge, razen obrazcev vlog v zvezi z javnimi razpisi. Vložnik s podpisom vloge jamči, da so podatki pravilni in resnični (65. člen ZUP).

3.10 Stroški postopka

- 24** Stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka (potni stroški uradnih oseb, izdatki za priče, izvedence, tolmače, ogled, pravno zastopanje, oglase, prihod, izgubo dohodka, strokovno pomoč, odškodnina za škodo, ki nastane pri ogledu ipd.), gredo v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Če se je postopek začel po uradni dolžnosti, gredo stroški v breme stranke, če se je postopek končal za stranko neugodno ali če se v postopku izkaže, da ga je ta povzročila s svojim protipravnim ravnanjem. Če se je postopek končal za stranko ugodno, gredo stroški v breme organa, razen osebnih stroškov stranke (stroški za njen prihod, izgubo časa in zaslužka). Kadar povzroči kakšen udeleženec stroške v postopku po svoji krivdi ali iz nagajivosti, jih krije sam, ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega členu.

V tej zvezi moramo opomniti, da lahko poseben zakon ali odlok sveta samoupravne lokalne skupnosti (pokrajinski svet) določi, da stranka v določenih upravnih zadevah ne plačuje vseh ali določenih stroškov postopka (113. člen ZUP).

3.11 Izvajanje ZUP-a

- 25** V skladu z ZUP-om morajo organi samoupravnih lokalnih skupnosti na primeren način objaviti, katere uradne osebe so pooblaščene za odločanje o upravnih zadevah, katere pa za dejanja v postopku pred odločbo (319. člen ZUP).
- 26** Ob navedenem pa morajo organi samoupravnih lokalnih skupnosti voditi še evidenco o naslednjih podatkih, ki se nanašajo na reševanje upravnih zadev: • o številu vloženih zahtev, • o številu upravnih postopkov, začelih po uradni dolžnosti, • o načinu in rokih reševanja upravnih zadev v upravnem postopku na prvi in na drugi stopnji, • o številu odpravljenih oziroma razveljavljenih upravnih aktov in • o številu zavrnjenih zahtev oziroma ustavljenih upravnih postopkov. O navedenih podatkih morajo vsi organi, ki izvajajo ZUP, poročati ministru, pristojnemu za upravo (322. člen ZUP).

Ključne besede

Lokalna samouprava, pokrajina, pristojnosti, pokrajinski svet, predsednik pokrajine, pokrajinska uprava, upravni postopek.

Uporabljene kratice

Ustava RS	-	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).
ZUP	-	Zakon o splošnem upravnem postopku /ZUP/ (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13).

Literatura

Kovač, P. (2007) Javna pooblastila v sistemu lokalne samouprave, Lex localis - Revija za lokalno samoupravo, 5(2), stran 1 - 16.

Viri**Ustava in zakoni**

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Zakon o splošnem upravnem postopku /ZUP/ (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13).

Podzakonski akti

Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18).

Uredba o izobrazbi in strokovnem izpitu za vodenje in odločanje v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 12/13).

Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 18/03, 7/06).

Pravilnik o stroških v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 86/05).

